

Kuieren langs erfgoed en architectuur

Aan het begin van het Oorgat in Edam staat een transformatorhuisje van ruim honderd jaar oud, met op de hoeken twee tegeltableaus met een waakhond en een kraaiende haan in émail-cloisonné. Bij de Dam in Edam vind je een kleine gevelsteen met een afbeelding van een acanthus, die met zijn sierlijke bladeren in de symboliek vaak wordt verwisseld met robinia of mimosa.

De overkluisde sluis met vis- en weegbank is een met een korfboog overdekt gewelf, waarvan de sluisdeuren na de aanleg van de Zeesluis in de negentiende eeuw zijn verwijderd. Op afbeeldingen is te zien welk bedrijf of beroep werd uitgeoefend, zoals vier gevelstenen van de toenmalige cartografenschool, waarop een globe, een boek en een jakobsstaf staan afgebeeld. Bij een bepaalde lichtval in de Prinsenstraat krijgt de hand met gekroonde schrijfveer een bijzondere poëtische schoonheid.

Het houten huis aan de Achterhaven heeft nog de originele puntgevel van geschaafd hout, die overkraagt op consoles, en bij de deur zijn eenvoudige gotische versieringen te vinden, zoals accoladeboogjes, rozetten en peerkrapprofiel.

Wandelend door Edam tref je op de Lingerzijde een stadspaleis aan, met een deuromlijsting van gecanneleerde pilasters met ionische kapitelen. Een prachtig, in empirestijl gesneden raam toont in de met parellijst omgeven krans de god Mercurius met zijn staf en gevleugelde voeten, geschraagd door de bekende mercuriusstaf en neptunusdrietand.

Zouden de ambachtslui van destijds, zo vroeg de stoïcijnse schrijver zich mijmerend af, zich realiseren dat ze met hun vakmanschap, zoals natuurstenen vensterkozijnen of een onderpui met vijf pilasterachtige elementen met renaissancekapiteeltjes, bijdroegen aan erfgoed en architectuur, gebouwd om zo lang te beklijven.